

MILLINE SEE TOMAT SIIS ON JA MIDA TA KASVAMISEKS VAJAB?

Harilik tomat on umbes 1 meeter kõrge, tal on rohelised, tugevalt lõhestunud lehed, kollase õiekrooniga õied, mis paiknevad kobaras. Seda õisikut nimetatakse keeriseks. Tomati viljad kasvavad kobaratena taime küljes ja on tavaliselt punast värvi, kuid leidub sorte, mille viljade värvus ulatub rohelisest mustani. Isegi triibuliste viljadega tomatid pole enam mingi uudis. Tomati vilja nimetatakse botaaniliselt marjaks. Eks algselt need tomatid sõstrataolised marjad ju olidki. Viljade kuju ja suurus on samuti väga erinevad. Pisikestest marjadest kuni paarikiloste suurte pallideni. Ümarad, lapikud, piklikud viljakujud on laialt levinud. Poestki võid osta kirsstomatit, ploomtomatit, kas tuleb tuttav ette?

Fotod: A. Käär

Tomatitaim on karvane. Kõik rohelised taimeosad on kaetud valkjate näärmekarvakestega. Need eraldavad kollakat õlitaolist lõhnavat vedelikku, mis annavad taimale iseloomuliku lõhna. Kui tomatitaimi puudutada, tunneb tugevat iseäralikku lõhna.

Tomatid on väga erineva kasvukõrguse ja kasvutugevusega. Leidub sorte madalatest potitomatitest kuni lõpmatuseni kasvavate sortideni välja. Neid nimetatakse piiramatu kasvuga sortideks ja kasvatatakse peamiselt aiandites. Kindlasti leidub selliseid sorte ka kodukasvuhoones.

Meie tomatiprojektis kasvavad aga piiratud kasvuga potitomatid 'Venus' ja 'Vilma'.

Tomat on soojuslembene taim, nii et teda on Eesti kliimas mõistlik kasvatada kasvuhoones või mujal valgusküllases ja soojas kohas, nt. toas aknalaual. Väritingimustes on teda võimalik kasvatada tuulevaikses ja päikesepoolse seina ääres. Tomati jaoks on parim temperatuur päeval +22-24°C ja öine +16-18°C. Taim kasvamiseks sobivad mitmed mullad, aga parima taime saab kerges turba ja komposti segus. Mulla pH ehk mulla happelisus võiks olla nõrgalt happeline, umbes 5,5-6,5. Muld peaks sisaldama ka palju orgaanilisi aineid.

Tomati taimed tuleb seemnest enne kasvuhoonesse kasvama panemist valgusküllases ja soojas ruumis ette kasvatada.

Kas teadsid, et ka tomati seemned on karvased?

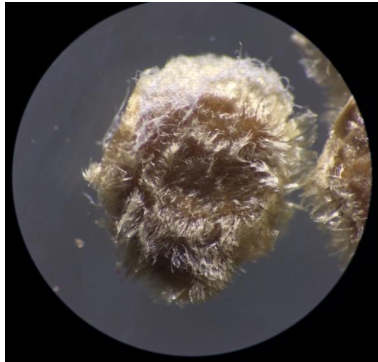

Foto: Jegor Dejev (Räpina Aianduskooli aianduse eriala õpilane III kursus)

Tomat vajab kasvamiseks suurel hulgal toitaineid. Tomati elujõulisuse ja korraliku saagi tagab õhu- ja toitainerikas kasvusubstraat. Oluline on teada, et tomatitaimed vajavad palju lämmastikku tõusmetest õienuppude moodustumiseni, samuti õitsemise alguses. Viljade moodustumisel muutub väga oluliseks kaaliumi sisaldus väetises. Seda leidub ohtralt näiteks kanakaka graanulites. Selleks et toitaineid mullast kätte saada on vaja vett. Taimed omastavad toitaineid ainult vees lahustunud kujul. Tihti on mullas taimedel toitaineid piisavalt, kuid oleme ise unustanud taimi õigel ajal kasta ja nii nad tühja kõhtu kannatavadki. Samas ei tohi tomateid ka üle kasta, siis on juurehaigused kohe kärmed tulema. Mullas peab lisaks veele olema ka piisavalt õhku, sest juured vajavad oma elutegevuseks vajalikul hulgal hapnikku. Ka liiga märjas ja vesises mullas ei saa taimed piisavalt toitaineid kätte ja võivad hukkuda. Tomatitaimede juurestik on tegelikult väga elujõuline ja kui anda võimalus, kasvab ta 1,5- 2 meetri laiuseks ning võib pinnases minna kuni 2 meetri sügavusele. Pottides sellist võimalust pole ja meil tuleb hoolikalt jälgida väetamis- ja kastmisrežiimi. Siis rõõmustavad taimed meid pikalt ja saagikalt.

Teksti koostasid Räpina Aianduskooli aianduse eriala juhtõpetaja Anu Käär ja aianduse eriala õpilased Tarmo Torp, Jaak Kaasiku, Mindi Kuustemäe ning Mikhail Starikov.